

از کارهای بخش کودکان بیمارستان پهلوی

يك مورد كزاز نوزاد شفا يافته

نگارش

دکتر عباس نکوفر

و

دکتر محمد قریب

استاد کرسی بالینی بیماریهای کودکان   دستیار کرسی بالینی بیماریهای کودکان

در بخش کودکان تعداد زیادی نوزاد مبتلا به کزاز می بینیم که قربانی جهل ماماهاى دروغى شده و در ششمین روز ولادت علائم بیماریشان ظاهر و حد اکثر تا روز دهم با وجود همه گونه معالجه تلف میشوند .

مورد زیر کزازى بود که در یازدهمین روز تولد ظاهر گردید و با سرم درمانی و استعمال مقادیر معتدله لومینال بهبود یافت . لذا شایسته دیدیم شرح آنرا از نظر خوانندگان گرامی بگذرانیم :

رشید فرزند جواد در تاریخ ۶/۷/۲۹ ضمن يك زایمان طبیعی بدنیا آمده است و تا یازدهمین روز تولد خوب بوده درین روز مادر متوجه میشود که رشید هنگام بیدار شدن از خواب یا شیر خوردن دست و پای خود را راست کرده و بقول مادر گرفتار نوبه غش میشود هنوز سه روز از تاریخ تشنجهای طفل نمیگذرد که از گرفتن پستانها امتناع میکند و تشنجهایش نیز افزون میگردد در بیداری مرتب گرفتار این عارضه بوده است . مادر حس میکند که علاوه رشید تب سوزانی نیز دارد . لذا بعلت تب تشنج و پستان نگر فتن طفل را در یازدهمین روز ولادتش نزد پزشك برده و فردای آنروز او را در بخش کودکان بیمارستان پهلوی بستری مینماید .

در این تاریخ یعنی ۲۲/۷/۲۹ وضع بیمار از اینقرار بود:

تب شدید در حدود ۳۹ درجه که از شدت آن و عرق فراوان بدن کودک پراز دانه های عرق سوز^(۱) بود .

طفل انقباض دائم و شدید داشت و بکمترین تحریک تشنجهای شدیدی باو دست میداد در معاینه بیمار قلب و ریه بنظر سالم و نبض ۱۴۵ قرعه در دقیقه و تنفس ۳۲

مرتباً بود در ساير اعضا نيز نكته قابل ذكري بنظر نرسيد.

سابقه بيمار و والدينش نكته جالبی نشان نميداد جز آنكه رشيد طفل دوم خانواده بوسيله مامای تحصيل نكرده جاهلی بدنيا آمده و برای بستن ناف هم وسائل استریلی بكار نرفته بود.

تشخيص كزاز كاملاً مسلم بود لذا نخست بيمار را در اتاق تاريك و بی سرو صدا بستری کرده و برای کاهش تشنج دستور تزریق گاردنال بمقدار ۲/۰ گرم داده شد. اتفاقاً بجای ۲/۰ گرم بيك باره اشتباهاً ۲۰/۰ گرم گاردنال بطفل تزریق شد كه ساعت بعد كه بر ما معلوم شد هر آن نگران پيدایش مسموميت لومینال بوديم و خود را برای جلو گیری آن حاضر مينموديم. دارونه تنها بيمار را مسموم ساخت بلکه در راحت ساختن او از شر تشنجات بسيار مفيد افتاد و عجبتر آنكه شب بعلت تجديد حملات كازورز بخش مجبور شده بود دوباره نيز مختصری لومینال باو بدهد.

در همان روز ورود معالجات ديگر بيمار عبارت بود از تزریق سرم ضد كزاز

بطريق زير :

در اطراف ناف ۱۰۰۰۰ واحد

زير جلد ۱۰۰۰۰ واحد

داخل خون (از راه داخل تي بيا) سرم رقيق شده ۱۰۰۰۰ واحد

داخل عضله ۱۰۰۰۰ واحد - جمع ۴۰۰۰۰ واحد

برای تغذيه شير مادر را هر سه ساعت يك بار از راه لوله داخل معده بيمار (۱)

مينموديم. تزریق پنی سیلین نيز برای جلو گیری از عفونت های اضافی از همان ساعت ورود آغاز گردید.

۲۳ ر ۲۹ - حال بيمار بقرار زير است :

تشنج کمتر و سبکتر ولی هنوز بدفعات زياد باقی است.

تب ۴۰° - هنوز پستان نميگيرد.

سرم بمقادير زير تزریق گردید:

زیر جلد ۲۰/۰۰۰ واحد

داخل خون (از راه تی بیا) سرم رقیق شده ۱۰/۰۰۰ واحد.

داخل عضله ۱۰/۰۰۰

لومینال با هر مرتبه شیر دادن یک ربع تا نصف قرص بر حسب دفعات تشنج بیمار
باشیر وارد معده می‌نمودیم یعنی جمعاً ده سانتی گرام.

۲۹/۷/۲۴ - تشنج خیالی کمتر - تب ۵/۳۸ - هنوز پستان نمی‌گیرد وای

باقاشق اگر شیر در دهانش ریخته شود برعکس روزهای قبل فرو می‌دهد.

سرم بمقادیر زیر تزریق شد:

زیر جلد ۲۰/۰۰۰

داخل عضله ۱۰/۰۰۰

داخل تی بیا ۱۰/۰۰۰

لومینال هر سه ساعت یک ربع قرص (۷/۵ سانتی گرم در شبانه روز) داده شد.

۲۹/۷/۲۵ - تب ۵/۳۸ - تشنجات کمتر - با قاشق شیر را فرو می‌دهد وای

هنوز پستان نمی‌گیرد.

سرم: زیر جلد ۲۰/۰۰۰

داخل عضله ۱۰/۰۰۰

داخل تی بیا تزریق نشد و لومینال مانند روز قبل

۲۹/۷/۲۶ تب کاملاً افتاده، طفل پستان می‌گیرد. تشنجات کمتر شده است

تنها لومینال بمقدار ۵/۷ سانتی گرم روزانه بطور خوراکی داده شد.

ازین تاریخ بی‌بعد روز بروز وضع بهتر و با وجودیکه بعلت بدی حالت قبلاً او را

وزن ننموده بودیم وای ظاهراً بنظر میرسد که افزایش پیدا می‌کند وزن بیمار درین تاریخ

۴ کیلو گرم و در ۲۹/۷/۳۰ یعنی روزی که مرخص شد ۴ کیلو و ۱۲۵ گرم بود

درین روز طفل بخوبی پستان مادر را می‌گرفت و ما احتیاطاً روزانه مختصری

لومینال باو دادیم و مرخص گردید - چند روز بعد که طفل ملاحظه گردید کاملاً سالم

و شاداب بود.

بحث - آنچه در بهبود كزاز رشيد مؤثر بنظر ميرسد :

- ۱ - طولانی بودن دوره نهفتگی که مدت ۱۱ روز است
- ۲ - تزریق سرم بمقدار کافی از راههای مختلف (جمعاً ۰۰۰/۱۵۰ واحد)
- ۳ - جلوگیری از تحریکات بیمار بوسیله مقدار زیاد لومینال

نتیجه و نتیجه

شرح فوق حال نوزاد مبتلا به بیماری كزاز است که در اثر تزریق سرم و استراحت و آرامش عصبی بوسیله لومینال تزریقی و خوراکی بهبود یافته است .
دو نتیجه میتوان گرفت :

- ۱ - كزازهای با دوره نهفتگی طولانی بهبود می یابند
- ۲ - كودكان لومینال را حتی بمقادیر خیلی زیاد خوب تحمل می نمایند